

LỜI NÓI ĐẦU

Là sản phẩm văn hóa, có giá trị vật chất và tinh thần, mỗi cuốn sách là thành quả sáng tạo chung của tác giả và những người làm công việc xuất bản. Quá trình biên tập - xuất bản là quá trình biến đổi một sản phẩm sáng tạo có tính cá nhân đơn lẻ thành một sản phẩm có tính hàng hóa đặc biệt ở các mức độ khác nhau. Quá trình xã hội hóa sách bắt đầu từ sự tác động của nhà xuất bản thông qua việc tổ chức bản thảo, biên tập bản thảo về mặt nội dung và hình thức. Một tác phẩm có nội dung tốt chưa đủ mà còn phải có một hình thức đảm bảo về mặt kỹ - mỹ thuật, phải được trình bày theo đúng thể thức do xã hội quy định, để có một hình thức tiện dụng, bền chắc, thỏa mãn nhu cầu thẩm mỹ của người đọc. Sau khi được in ấn theo bản thảo hoàn chỉnh, đẹp về hình thức, với một lượng bản nhất định, cùng với khâu truyền thông phát hành, sách đã được lưu thông trong xã hội.

Trình bày và minh họa xuất bản phẩm là một khâu quan trọng trong quy trình xuất bản, góp phần nâng cao chất lượng và giá trị xã hội của xuất bản phẩm (đặc biệt

là sách). Khi chưa qua công đoạn trình bày và minh họa, tác phẩm đã được biên tập về mặt nội dung mới chỉ là một sản phẩm tinh thần độc đáo, đơn chiếc, muốn xã hội hóa tác phẩm đó bắt buộc phải tạo cho nó một hình thức cụ thể. Người đọc sẽ khó có thể cảm nhận được cái hay, cái đẹp của nội dung tác phẩm nếu tác phẩm đó không có một hình thức phù hợp và hấp dẫn. Trong cuốn sách này, nhóm tác giả muốn đề cập đến vấn đề trình bày và minh họa xuất bản phẩm với vai trò tạo ra một bản thiết kế về mặt hình thức cho tác phẩm đó để nó thực sự trở thành một xuất bản phẩm. Có thể coi đây là chiếc cầu nối giúp tác phẩm từ một sản phẩm đơn chiếc thành một xuất bản phẩm đã được xã hội hóa rộng rãi, được đón nhận như một thứ hàng hóa đặc biệt.

Vai trò của biên tập viên trong việc chuẩn bị và hoàn thiện bản thảo về mặt nội dung đã được xác lập và chứng minh bằng lý luận và thực tiễn xuất bản, là cầu nối nhà xuất bản với tác giả, độc giả và xã hội. Biên tập viên là người chuẩn bị cho tác phẩm ra đời, theo dõi và hiểu rõ nội dung tác phẩm từ đầu đến cuối, nắm được chủ đề, tư tưởng, ý tưởng của tác giả. Biên tập viên nhà xuất bản là người có nghiệp vụ chuyên môn, có hiểu biết về nguyên lý và thể thức trình bày, lại trực tiếp tham gia vào khâu hoàn thiện bản thảo để in.

Là một đơn vị có chức năng đào tạo biên tập viên ngành Xuất bản, nhiều năm qua môn học “*Trình bày minh họa sách*” đã được đưa vào chương trình đào tạo bậc Đại học ngành Xuất bản, chuyên ngành Biên tập xuất bản. Tuy nhiên, nội dung giáo trình của môn học được biên soạn từ năm 2011 đến nay đã lạc hậu, trong khi xu hướng trình bày, thiết kế và minh họa các xuất bản phẩm ngày càng đa dạng; các phần mềm thiết kế có sự hỗ trợ của công nghệ ngày càng hiện đại, tạo ra những cuốn sách hấp dẫn về hình thức. Bởi vậy, việc biên soạn nâng cấp giáo trình, đặc biệt bổ sung thêm phần trình bày và minh họa các xuất bản phẩm khác ngoài sách và thể hiện giáo trình ở một hình thức mới là giáo trình điện tử “*Trình bày và minh họa xuất bản phẩm*” mang tính cấp thiết, phù hợp với nền giáo dục 4.0 và hướng tới chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản hiện nay.

Nội dung của giáo trình cung cấp những kiến thức cơ bản và kỹ năng trình bày minh họa xuất bản phẩm trong phạm vi xuất bản theo quy trình từ A-Z. Do thời lượng môn học có hạn, nên trong giáo trình chỉ đề cập đến những xuất bản phẩm cơ bản nhất, đó là sách, tờ rơi, tờ gấp, đĩa CD được phân bố trong 3 chương:

Chương 1: Những vấn đề chung về trình bày và minh họa xuất bản phẩm

Chương 2: Trình bày và minh họa sách

Chương 3: Trình bày và minh họa tờ rơi, tờ gấp, đĩa CD

Giáo trình *“Trình bày và minh họa xuất bản phẩm”* được biên soạn phục vụ cho việc đào tạo sinh viên ngành Xuất bản, thuộc Học viện Báo chí và Tuyên truyền nhằm trang bị cho sinh viên những kiến thức và kỹ năng cơ bản về lập đề cương trình bày sách; lựa chọn, thiết kế khổ sách; trình bày bìa sách và các xuất bản phẩm; cung cấp những kỹ năng thiết kế kỹ - mỹ thuật sách. Đồng thời, giáo trình còn là tài liệu tham khảo hữu ích cho các trường có chuyên ngành đào tạo trong lĩnh vực này cũng như các đơn vị xuất bản. Giáo trình lần đầu tiên được biên soạn, tư liệu để đội ngũ tác giả tham khảo cho quá trình biên soạn không có nhiều, hầu hết dựa vào kinh nghiệm thực tế của các đơn vị xuất bản để tổng hợp, khái quát hóa thành lý thuyết nên sẽ khó tránh khỏi những thiếu sót và hạn chế nhất định. Nhóm tác giả rất mong nhận được những ý kiến đóng góp quý báu của bạn đọc để cuốn sách được hoàn thiện hơn trong lần xuất bản sau. Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về địa chỉ: khoaxuatban@ajc.edu.vn.

Nhân dịp xuất bản cuốn sách, nhóm tác giả bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến PGS.TS Trần Văn Hải; PGS.TS Nguyễn Thị Trường Giang; PGS.TS Hà Huy Phương

đã có những ý kiến đóng góp quý báu. Nhóm tác giả cũng gửi lời cảm ơn đến các đồng nghiệp tại Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, các giảng viên trường Đại học Mỹ thuật Việt Nam đã cung cấp tư liệu và tạo điều kiện để nhóm tác giả cho ra đời cuốn sách.

Hà Nội, tháng 8 năm 2021

Thay mặt nhóm tác giả

TS. VŨ THUỖ DƯƠNG

